

S BANKOU NA ÚŘAD I DO PRÁCE

Pomáhal připravovat rámec bankovní identity. V budoucnu by s ní podle partnera advokátní kanceláře Havel & Partners Františka Korbela mělo jít na dálku podepisovat i nájemní nebo pracovní smlouvy.

Už skoro rok můžou lidé využívat bankovní identitu. S pomocí jména a hesla do internetového bankovníctví se přihlásí k elektronickým službám státu nebo na dálku ověří svou identitu. Ale zdá se, že rozjezd je dost pomalý. Čím to je?

To se sám sebe ptám i já. Je to novinka, na kterou jsme nebyli zvyklí. A zřejmě chvíli potrvá, než překonáme určitou setrvačnost. Trend k digitalizaci je ale naprosto jasný a digitalizace přináší obrovské výhody. Ve zrychlení, zlevnění i zkvalitnění dokumentace a právního styku. V advokátní praxi vidíme, že klienti se o to téma zajímají, ptají se, jak nejlépe zavést bankovní identitu či podepisování jejím prostřednictvím.

Bankovní identitu je možné využít třeba k přístupu do očkovacího portálu. Jaké další impulzy by mohly zájem víc oživit?

Nejlepším impulzem jsou většinou dobré příklady. Myslím, že firmy se začnou inspirovat jedna od druhé. Řada společností, například finanční instituce, už přešla na kompletní bezpapírové řešení, využívají digitální dokumentaci, a to by mohlo rozhýbat i ty další. Řada státních orgánů navíc už dnes nabízí své služby online. Nejlépe se dají najít na Portálu občana, kam je možné se přihlásit právě prostřednictvím bankovní identity. Lze ji využít i pro daňová příznání nebo při žádostech o různé výpisy a evidence. Příkladem je výpis z rejstříku trestů nebo bodové hodnocení řidiče. Dříve jsme na ně čekali několik dnů, dnes ho obdržíte během pár vteřin.

Za své to ale musejí vzít i klienti. Po pádu některých dodavatelů energií jsme viděli, že řada lidí si šla raději stoupnout do fronty před pobočku. Jak můžou firmy nebo stát podpořit elektronickou komunikaci?

Nejlépe fungují ekonomické výhody. Před deseti lety, během mého působení na Ministerstvu spravedlnosti, jsme zavedli elektronický platební rozkaz. Jeho obrovskému rozšíření pomohl především nižší soudní poplatek. A platí to i jinde, největším impulzem pro rozvoj je spojení digitalizace s ekonomickým benefitem pro uživatele.

A je pro stát výhodné, aby elektronické ověřování totožnosti zajišťovaly právě banky?

Pro stát je optimální, aby byla konkurence. Už řadu let existují certifikační autority, elektronické podpisy, a ty jsou také

Největším impulzem pro rozvoj je vždycky spojení digitalizace s ekonomickým benefitem pro uživatele.

30

František Korbek

* 1976. Rodák z Tábora vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity. Advokát, který působil i ve veřejné správě – jako místopředseda Legislativní rady vlády, v letech 2007 až 2013 jako náměstek tří ministrů spravedlnosti. Je partnerem advokátní kanceláře Havel & Partners. Přednáší na právnických fakultách v Praze a Brně a na Fakultě umění a architektury TU Liberec. Za sepis Pražských stavebních předpisů obdržel jako dosud jediný právník Českou cenu za architekturu.

ních služeb, zapojí se zejména dodavatelé energií, telekomunikací, pojišťovny, úvěrové společnosti a další systémoví poskytovatelé dlouhodobějších služeb. Právě ti potřebují uzavírat dlouhodobější a právně bezpečnější vztahy se spotřebiteli a požadují vyšší míru jejich identifikace. A naopak to nebudou primárně e-shopy nebo další jednorázová řešení. E-shop nutně nepotřebuje detailní identifikaci zákazníka, jde mu v zásadě jenom o to, aby mu zaplatil.

Je možné bankovní identitu využít i v jiných oblastech?

S jejím využitím by v budoucnu mohlo jít uzavírat například nájemní či pracovní smlouvy. Zatím jsou tu ale legislativní bariéry. Zákoník práce neumožňuje zcela bezpečný přechod k plně digitalizaci pracovněprávní agendy. Na rozdíl od občanského zákoníku vyžaduje pro elektronické jednání uznávaný elektronický podpis obou stran. Takový druh podpisu většina lidí nemá. Domnívám se, že i zákoník práce by se měl spokojit s nižší úrovní podpisu, kterou poskytne i bankovní identita. Digitalizace v oblasti pracovního práva či nájemních vztahů má obří potenciál, zaměstnancem nebo nájemcem je značná část české populace. Doufám, že nová Sněmovna tento „dluh“ napraví.

v soukromých rukou. Na druhou stranu, existuje také elektronický občanský průkaz Ministerstva vnitra. To je klasický produkt státu – po technické stránce funguje skvěle, není ale uživatelsky přívětivý. Bankovní identita je úžasná v tom, že je jednoduchá a funguje se stávajícími prostředky – s vaším počítačem nebo mobilem a přihlášením do elektronického bankovníctví. Nevylučuje jiná řešení, banky ale mají obrovskou výhodu ve velkém kmenu uživatelů, kteří prostředky přístupu do elektronického bankovníctví už mají a umějí je využívat.

Podíleli jste se na přípravě legislativy. Co bylo při její tvorbě nejobtížnější?

Zákony o bankovní identitě vznikaly na půdě České bankovní asociace ve spolupráci s ICT unií a advokátními kancelářemi Havel & Partners a Rowan Legal. Nejvíce času zabralo vyjednávání se státními orgány, je to téma, které zasahuje do působnosti řady rezortů. Chtěli jsme, aby bankovní identita byla přijata konsenzuálně. Hodně času jsme také věnovali požadavkům na identifikaci v rámci AML, tedy boje proti praní špinavých peněz.

Jakým směrem se bude bankovní identita dále rozvíjet?

Očekávám, že bankovní identita zahrne i elektronické podpisy. Rychlým tempem budou přibývat poskytovatelé digitál-

Podle nového zákona bude lidem, kteří použijí bankovní identitu pro přihlášení k některé ze služeb státu, automaticky zřízena datová schránka. Je dobře, že stát „nutí“ občany k elektronické komunikaci zrovna tímto způsobem?

Jsem příznivec datových schránek a dlouhodobě kritizuji jejich poměrně malé rozšíření v soukromé sféře. Mají obrovské výhody, jejich provoz je pro uživatele velmi levný či zcela zdarma a jejich důkazní síla je mnohem vyšší než u papíru. Pro uživatele jsou navíc komfortnější. Jejich povinné zřízení pro uživatele bankovní identity začne od ledna 2023 a je odůvodněno myšlenkou, že pokud někdo využívá bankovní identitu, tak zcela zjevně umí pracovat s digitálními nástroji a naučí se využívat i datovou schránku. A myslím, že jakmile si ji vyzkouší, už se nebude chtít vrátit k papírové poště.

Co stát podcenil?

Stejně jako u bankovní identity je to nedostatečná legislativa v oblasti pracovního práva. Státu se dá vytknout i pomalý rozvoj datových schránek pro právnické osoby. Teprve od ledna 2023 budou povinné pro všechny typy právnických osob, dosud se to týkalo jen obchodních společností. Je to dokonalý komunikační kanál, jak mezi státními úřady navzájem, mezi občany a státem, tak i mezi soukromými osobami. Při digitalizaci musíte vždy překonávat určitý stereotyp a uživatelské zvyklosti. Výhradám i nedůvěře jsme čelili také u dřívějšího povinného zřízení datových schránek pro profesionály, jako jsou advokáti, notáři či patentoví zástupci. Rozplynuly se po pár týdnech užívání. Uživatelé pochopili, že nemusí tisknout papíry, chodit na poštu a platit drahé poštovné. Podání orgánům veřejné moci je bezplatné, je hrazeno státem. Posílání zpráv mezi soukromými osobami a institucemi jsou výrazně levnější než doporučené dopisy.

Neměli třeba advokáti obavy ze zneužití?

Datové schránky jsou státem garantovaný informační systém veřejné správy. Za celých 11 let jejich fungování nebyl zaznamenán jediný vážnější bezpečnost-

ní incident. Navíc úspěšnost doručení přesahuje 99,5 procenta, zbývajících půl procenta jsou situace, kdy se držitel do své datové schránky nepřihlásí a zpráva je doručena takzvanou fikcí, po uplynutí deseti dnů. To je skvělý výsledek proti listinnému doručování poštou, kde je v některých regionech úspěšnost pod 50 procenty.

Jak si při rozvoji e-governmentu stojíme ve srovnání s ostatními státy?

Datové schránky byly v roce 2009 světovým unikátem, kterým se inspirovaly okolní státy. Dá se říct, že tehdy jsme byli na špičce e-governmentu přinejmenším

Strany, které tvoří vládu, nepožadují zrušení stavebního zákona. Uznávají, že reforma stavebního práva je nutná a zákon přináší řadu pozitiv.

v Evropě. Poté jsme deset let spíše jen přešlapovali. Nyní rozvoj akceleruje, ale rozhodně už nejsme na špici, objektivně jsme ve druhé polovině evropských zemí. Bankovní identita už nebyl náš nápad, kopírovali jsme ji ze Skandinávie. K tomu, abychom se posunuli nahoru, nestačí prázdné proklamace o podpoře digitalizace, potřebujeme vidět reálné kroky ze strany státu i větší odvahu u soukromých firem.

Při jednáních o nové vládě se mluví o vzniku nového Ministerstva digitalizace. Potřebujeme takový specializovaný úřad?

Je to sporné a přístup k této otázce se měnil. Do roku 2006 jsme měli Ministerstvo informatiky, které vytvořilo základy státního e-governmentu, Portál občana a připravilo zákon o elektronickém podpisu. Pak bylo sloučeno s Ministerstvem vnitra. Hlavní argument byl, že vnitro je silnější rezort, který dokáže zajistit prosazení digitalizace i u dalších orgánů státní správy. S datovými schránkami či základními registry se tento přístup v podstatě potvrdil. Oba přístupy jsou možné a uvidíme, který převáží. Nepochybně v tom bude hrát roli i politika a potřeba rozdělování ministerstev mezi koaliční strany.

Která oblast by si zasloužila víc pohnout s digitalizací?

My jsme se například podíleli na přípravě nového stavebního zákona, který má přinést zásadní zjednodušení a zrychlení povolovacích procesů včetně plné digitalizace. Bude existovat originální elektronický stavební spis, projektová dokumentace či územně plánovací podklady v elektronické podobě. V rámci reformy má vzniknout například digitální úložiště projektových dokumentací i několik portálů, které usnadní stavební řízení. A pak samozřejmě zmiňovaný zákoník práce.

Strany nové koalice však mluví o tom, že schválený stavební zákon se jim nelíbí, chtějí ho měnit. Nehrozí, že digitalizace stavebnictví nepříjde?

Hrozí zřejmě určitý odklad zákona. Ale ty politické strany, které jednají o nové vládě, nepožadují zrušení stavebního zákona. I ony uznávají, že reforma stavebního práva je nutná a že zákon přináší řadu pozitiv. Předmětem politického sporu je výhradně otázka, jestli mají být stavební úřady z obecních a krajských úřadů přesunuty do nové soustavy státní správy. Ale digitalizace má plnou podporu všech stran v Poslanecké sněmovně. ●